

GROEN in de herfst

Een kleurvolle tuin in de herfst en winter

De meeste planten verliezen hun bladeren

De herfst is inmiddels alweer een tijdje onderweg, en dat is te merken. Na een zomer met veel zon en hoge temperaturen wordt het nu steeds kouder. Mensen komen minder buiten en zetten binnen de verwarming aan of stoken de kachel weer op.

Ook dieren zoeken een schuilplaats voor de kou. Die vinden ze vaak onder takken en hopen bladeren. Bladeren die in de herfst volop van de bomen vallen. Nog even en dan zijn de meeste bomen en struiken weer kaal. Dit geeft vaak een beetje een mistroostige aanblik. Tuinen die in de zomer nog volop in blad en bloem stonden zijn nu verandert in bosjes van kale takken zonder kleur. Gelukkig hoeft dit niet altijd het geval te zijn. Er zijn ook planten die juist in de winter groeien en bloeien. Dit is niet omdat ze in de war zijn, maar juist een slimigheidje om gebruik te maken van de winterrust van andere planten.

Waarom bloeien planten in de herfst en winter?

In de lente en vooral de zomer staan de meeste planten volop in blad. Je kunt je voorstellen dat sommige kleinere planten geen zonlicht op kunnen vangen met zo'n dicht bladerdak boven hun hoofd. Dat zonlicht hebben ze wel nodig om te groeien. Om dit probleem te verhelpen hebben deze planten een andere strategie. Ze bloeien wanneer de bladeren van de andere planten gevallen zijn. Zo hebben ook zij kans om zonlicht te vangen, te groeien en soms zelfs te bloeien!

Een paar voorbeelden van zulke planten zijn:

- Wild kattenkruid (bloeit van september tot en met november)
- Gewone brunel (bloeit van september tot en met november)
- Hemelsleutel (bloeit van september tot en met november)

Waarom herfstbladeren belangrijk zijn voor je tuin

Het zomerse groen maakt plaats voor prachtige herfstkleuren: geel, oranje, rood en bruin. Een teken dat de bladeren van de bomen vallen. Vervelend, als je tuin vol ligt? Bedenk dan dat al die bladeren juist heel nuttig zijn.

Waarom vallen de bladeren?

De kleuren zaten er al: in de lente en zomer overheerst het bladgroen (chlorofyl), dat de boom energie geeft. In de herfst verdwijnt het bladgroen door minder zonlicht en worden de andere kleuren zichtbaar. Daarna droogt het blad uit en valt het van de boom.

Laat ze liggen

Die gevallen bladeren vormen een belangrijke leefplek voor insecten en andere dieren. Vogels scharrelen ertussen op zoek naar eten, en ook egels en padden vinden er een plek om te schuilen. Bovendien zijn bladeren waardevol voor de bodem: ze beschermen de grond tegen uitdroging en werken als natuurlijke voeding.

Opgeruimd, maar slim

Vind je een opgeruimde tuin fijner? Hark de bladeren dan van het terras of pad, maar gooi ze niet weg. Verspreid ze over de borders: een laag van een paar centimeter beschermt de bodem, voedt de planten en houdt onkruid tegen.

Maak je eigen bladcompost

Bladeren kun je ook composteren. Stop droog blad in een plastic zak, druk het goed aan, prik wat gaatjes onderin en zet het een jaar weg. De bladeren verteren langzaam tot bladcompost: ideaal om over de grond te strooien of door de aarde te mengen. Gebruik liever een hark dan een bladblazer. Vooral benzineblazers stoten schadelijke stoffen uit zoals fijnstof en stikstofoxiden.

Geniet van de herfstkleuren en geef de natuur een handje door de bladeren in je tuin slim te gebruiken!

Agenda

- Zaterdag 27 december start om 10:00 uur een oudejaarswandeling. Vertrek vanaf parkeerplaats Steltlaan/Benedictuslaan in Oss. Georganiseerd door IVN Oss.
- Zondag 28 december is om 14:00 uur een Stadswandeling door Megen. Vertrek vanaf Broeder Everardusplein 1 in Megen.
- Elke donderdag start om 11:00 uur een wandeling door Maren-Kessel. Vertrek vanaf Pastoor Roesweg 3 in Maren-Kessel.
- Elke donderdag is om 10:30 uur een wandeling door Lith. Vertrek vanaf Martplein 24 in Lith.
- Elke maand op de 2e zondag van de maand is om 14:00 uur een stadswandeling met de Heemkundekring Land van Ravenstein. Vertrek vanaf het Toeristisch Informatiepunt Ravenstein in Ravenstein.
- Tot en met 31 december 2025, is er elke maand op de 2e zondag van de maand om 10:00 uur een struinrondje Keent met vrijwilligers van Brabants Landschap. Vertrek vanaf Informatiecentrum Keent Brabants Landschap in Keent.

Meer informatie

www.trefhetinoss.nl
www.ivn.nl/afdeling/oss

Help de egel in je tuin de winter door

Egels gaan rond deze tijd op zoek naar een plekje om te overwinteren. Ze eten zich vol en maken een "winternest" van droge bladeren op een beschut plekje. Helaas blijkt 75 procent van de jonge egels de eerste winterslaap niet te halen of te overleven. Hoe kunnen we de egels helpen de winter door te komen?

Egels zijn nuttige dieren die slakken en insecten eten, wat bijdraagt aan een natuurlijk evenwicht in de tuin. Helaas is het aantal egels in Nederland met meer dan 50% afgenomen door het verdwijnen van hun natuurlijke leefgebied en verstedelijking. 's Winters slapen egels veel, maar ze worden om de 7 à 11 dagen wakker. Ze kunnen dan in de tuin gaan scharrelen, op zoek naar voedsel. Hoe kunnen we hen helpen?

- Creëer een egelsnelweg: Maak een opening in de schutting tussen tuinen, zodat egels zich veilig kunnen verplaatsen.

- Maak een rommelhoek: Verzamel takken en bladeren onder een struik of heg om een warm nest te creëren. Zorg voor een laag bladeren van minstens een halve meter.
- Bouw een egelhuisje: Gebruik een omgekeerde krat met een waterdichte bovenkant en bescherm het tegen de wind.
- Bijvoeden: Geef egels het hele jaar door kattenbrokjes en vers water (geen melk!). Zorg ervoor dat de brokjes droog blijven en ververs ze regelmatig.
- Vermijd pesticiden: Gebruik geen chemische middelen in je tuin, omdat deze schadelijk zijn voor egels en andere dieren.

Met deze eenvoudige maatregelen kunnen we de overlevingskansen van egels vergroten. Help jij de egel de winter door?